

længe — navnlig det sidste er noget, som Husmødrene lægge megen Vægt paa, naar de tage en Pige i deres Tjeneste — de allerfleste Husmødre vilde studie, siger jeg, hvis man saa vilde sige, at en saadan Pige med samme Ret kunde forlange at se, hvor længe Husmoderen har haft sine Piger. Ja, de fleste ville, om jeg saa maa sige, stejle over det og finde, at det var en ganske ubillig Fordring. Og dog vil jeg sige, at det forekommer mig, at der er større Grund for Pigen til at spørge, om Madmoderen kan beholde sine Piger, end der er for Madmoderen til at spørge om, hvor længe Pigen har været i sin Tjeneste. Man maa jo dog erindre, at for Husmoderen er Forholdet til Tjenestepigen kun et ganske enkelt Forhold, en mindre Del af hendes Tilværelse, medens derimod Forholdet for Tjenestepigen indbefatter hele hendes Tilværelse, alt for hende, hele hendes Liv, hele hendes Underhold osv. — for Husmoderen er det kun et ganske enkelt Forhold mellem saa mange andre Forhold, som udgøre Husmoderens Liv. Jeg ser, det er enkelte ærede Medlemmer, der ryste lidt paa Hovedet ved denne Bemærkning, at en Tjenestepige skulde kunne forlange af den Husmoder, hun søger Tjeneste hos, at se hendes Studsmaalbog, der viste, hvor længe hun kunde beholde sine Piger. Det ærede Medlem fra Lyngby (Golding) og adskillige andre sætte et Smil op derved. Det viser altsaa, jeg har Ret; de ærede Medlemmer vilde ikke smile paa den Maade, hvis de ikke selv vare hildede i den gamle Fordom, at der var Tale om et Forhold mellem en overordnet og en underordnet. Jeg siger, netop Tyndeforholdet viser, at Samfundet den Dag i Dag er gennemshret af den Betragtning, at Forholdet mellem Arbejdsgiver og Arbejder ikke er et Forhold mellem ligeberettigede Parter, men et Underordningsforhold. Det er det, man ikke har haft Oje for ved denne Sag, at der her er Spørgsmaal om at skabe en Institution, der stiller de to Parter paa ganske lige Fod, og det er efter mit Skøn det store og betydningsfulde ved denne Sag, at her vil man indføre en offentlig Ret, en offentlig Institution, hvor de to Parter, der tidligere og til Dels endnu stod som overordnede og underordnede, fremtræde som fuldt ligeberettigede Parter i en Afgørelse, endogaa en retslig Afgørelse. Dette er, om jeg saa maa sige, det nye, der føjes til Retsordningen. Det ærede Medlem (Reis) ryster paa Hovedet, og jeg ved meget godt, at Juristerne sige, at der er ikke noget nyt under Solen, og at der overhovedet ikke kan komme noget nyt frem, men det skal jeg nu ikke komme ind paa, hvis

jeg ikke faar særlig Anledning dertil. Jeg siger, det er et nyt Felt, der drages ind under den retslige Ordning, og det er en ny Basis at bygge Retten paa, at man nu stiller dem, der tidligere vare overordnede og underordnede i Retsafgørelser ganske lige. Jeg siger, dette Forhold, som efter min Mening er det væsentlige ved denne Sag, og det, der giver Sagen høj principiel Betydning, har man fra Ministerbænken ikke haft den allerringeste Forstaaelse af. Man har set ganske uforstaaende fra Indenrigsministerens Side og ganske mekanisk fra Justitsministerens Side paa denne Sag, og aldeles ikke haft Begreb om, at der her var Tale om noget virkelig stort og tildels principielt nyt.

Jeg skal ikke nu paa dette Tidspunkt, da vi jo næsten have Tulegrøden over Steden, komme nærmere ind paa Entelthederne i denne Sag. Jeg deler adskillige af de Indvendinger, der ere fremsatte imod Enteltheder i den, medens jeg dog i det hele taget tror, at dette Lovforslag — altsaa bortset fra de Indvendinger, der kunne gøres mod Enteltheder — har en særdeles omhyggelig Struktur. Saa vidt jeg overhovedet har Forstand paa at læse et Lovforslag, forekommer det mig, at dette Forslag, hvad Affattelsen og hele Strukturen angaar, kunde toges til Mønster, ikke alene af mange private Forslagsstillere, men ogsaa af Regeringen, fra hvilken vi heller ikke altid ere vant til at finde stor Omhyggelighed i Lovforslagenes Affattelse. Jeg skal som sagt, dels paa Grund af den fremstredne Tid, dels fordi man her staar i en næsten tom Sal, og navnlig fordi vi staa over for en Regering, som aldeles ikke vil have noget med den Sag at gøre, som er næsten fraværende ved en saa stor Sags Behandling, ikke komme ind paa Enteltheder, som jeg ellers kunde have noget at sige om. Jeg vil kun ønske, at denne Sag maa faa en virkelig indgaaende og navnlig forstaaende Behandling, og at man ikke vil betragte det som en lille Gap paa den bestaaende Retsordning, navnlig Politiretsordningen. Man vil se, at der her er Tale om at søje noget stort og nyt, og paa en vis Maade noget principielt nyt, til vor Retsordning, noget, som er baseret paa Samfundsforhold, der ere helt andre end de Samfundsforhold, hvoraf den nuværende Retsordning er vokset frem. Hvis man vil se saa smaat paa det, som det navnlig er sket fra den højtærede Justitsministers Side, erkender jeg, at denne Lov ikke er megen Tale værd, men jeg ser i den Tilslutning, de har faaet fra flere Sider og ogsaa